

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Mulier post partu[m] purgabit[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

patiuntur. vel quibus plus patiuntur. quia tale menstruum congregat ex nimia humi-
 morum indigestione superfluitate. Et sic tunc iste mulieres sive virginis que ha-
 bent multum de humore humoribus bis vel pluries patiuntur in uno mense. quod
 minus habet de humore humoribus ille in uno mense semel patiuntur. unde dicunt
 medici et ipse Albertus magnus. quod menstruum est ita immundum et venenosum
 quod si fundaretur super arbores virescentes tunc tales non crescerent nec fructum pro-
 ducerent. sic quod illud lignum infructuosum et sterile fieret. Ideo dicit philosophus in
 de somno et vigilia. quod si tale menstruum fundaretur super speculum novum tunc specu-
 lum novum macularetur ex menstruo. et sicut si mulier menstruoosa inspiceret specu-
 lum novum. tunc faciliter non separaret a speculo macula. et si speculum sit vetus
 tunc faciliter separaret. Sicut patet quod mulieres menstruoose hominem inspiciunt
 et inficiuntur visum ad mortem sicut basiliscus. quia tunc tales mulieres videntes im-
 plere sunt cum malis humoribus. et sic tunc menstruoosi humores videntes exiunt
 et tunc humores etiam petunt exitum per oculos. et ita tunc ipse homo per visum
 suum ipsius mulieris inficitur ad mortem. Et etiam aer inficitur per mulie-
 rem qui aer tunc defertur ad hominem in quantum ita forte quod talis aer corruptus ipse
 sum hominem inficit ad mortem. Et ideo tales mulieres caveant tempore menstrui
 ne accedant ad pueros lactantes in cunis ne inficiant eos. quia tales sunt fragilis-
 sis nature. ergo valde faciliter ad mortem inficerent. Et ideo dicit nobilis
 Avicenna. quod talis mulier magis inficitur cum visu quam cum tactu. et Avicenna dat
 rationem de super. quia oculi sunt magis porosi. et ideo propter porositate oculorum tam-
 quam materia citius transit per oculos quam per alia membra. Item dubitatur. utrum mu-
 lier tempore illius infirmitatis potest reddere debitum carnis vel exigere. Et videtur
 quod non. ut habetur in leuitico ubi dicitur. Mulieres menstruoosas ne accesseris. Et dicitur
 glossa ibidem. quod illo tempore mulier nec debet reddere nec exigere debitum car-
 nis. Sed in oppositum arguitur sic. leprose mulieri est reddendum debitum car-
 nis. ergo mulieri menstruoose. Consequenter tenet. quia lepra est infirmitas gra-
 vior quam passio menstruoosa. Sed alius patet extra de coniugio leprosoz libro quar-
 to. nam illa infirmitas non dirimit matrimonium ut patet infra. Ad du-
 bium responderetur per distinctionem. quod in illo actu sunt duo. unum est voluntarium. scilicet
 exigere debitum carnis. et aliud est necessarium. scilicet reddere debitum carnis. Hodo-
 dicitur. quod illud quod est necessarium hoc est faciendum. sed illud quod est voluntarium est omi-
 tendum. Causa prima est ista. quia mulier non est sua sed viri. sic etiam vir non est su-
 us sed mulieris. Alij vero dicunt quod mulierem pati illam infirmitatem intelligi-
 tur dupliciter. Uno modo naturaliter. videlicet semel in mense propter defectum ca-
 loris naturalis. et isto tempore vir non debet accedere mulierem. Alio modo intelligi-
 tur quod patitur illam infirmitatem propter naturam sic quod quibus diu laborat in illa infir-
 mitate. et tunc in isto tempore vir potest accedere mulierem. Item nota quod si vir vel mu-
 lier petat debitum carnis tempore festiuitatis. vel in loco sacro vel tempore ieiunij. vel
 tempore menstrui. tunc peccat mortaliter. sed alijs diebus extra illud tempus licite
 potest petere debitum carnis sine magno peccato. Et dicitur notandum (sine magno pec-
 cato) quod nunquam vel raro fit sine peccato. unde Festa sacerdotum locus ieiunia menstrua
 pariter. Si petas coitum mortaliter peccas in illis. Ex isto sequitur quod certis temporibus
 vir et mulier licite possunt reddere debitum carnis. sed his dicitur non potest licite exigere.
 Ultimo notandum. quod quicumque mulier apta est ad fluxum menstrui tunc apta
 est ad viri consortium. unde mulier vel puella a tredecimo anno usque ad quinquagesimum

rustici q̄ talis infans cū felicitate z cū om̄i prosperitate circūdat. Et vltim⁹
us dicit q̄ talis secūdina est applicata vmbilico pueri cū vna parte z p ob
stetricēs secreta diuidit a puero z p eadē remittit ad locū p̄suetū. z dicit
vltim⁹ q̄ tales mulieres p partū h̄nt immūdiā sibi attractā. z q̄ ab eccl̄
lesia z ab introitu eccl̄ie p rēpus ab eccl̄ia deputatū sequestrare s̄t. Tan
dem vero finito tpe deputato veniētes ad eccl̄iam p benedicte a q̄ aspersi
onē purificātur ab immūdiā corp̄is attracta p ptū z secūdinā. z p sacer̄
dote introducūt ad designādū vnitatē illaz cū eccl̄ia.

Tercio notādū q̄ mulier d̄ p̄muniri cū p̄fessione z cōicātōne dñica
vt lra p̄tendit. z hoc est p̄terea qz ip̄a mulier tpe ptus est in articulo mor̄
tis p̄stituta. qz nullū aial intantū patit in ptu sicut mulier. Et rō est ista.
q̄ q̄to plus sensus delicat⁹ est de tāto plus patit. z q̄ passio xp̄i maxima
fuit. z hoc ideo qz eius p̄plexio fuit nobilissima. Et q̄ cū hō inter oia aia
lia sit aial nobilissimū. q̄ mulier plus patit in ptu q̄ aliq̄d aliud aial. q̄ ip̄a
patit intantū q̄ ip̄a timet periculū mortis se inire. q̄ sequitur de p̄mo ad vltim⁹
mū q̄ ip̄a mulier d̄ p̄muniri cū p̄fessione z cōicātōne. **P**ro q̄ est sciendū
q̄ pena siue passio est duplex. Nā quedā est pena cōis. z qdā est p̄cularis.
Cōis est viri z mulieris simul. z ista est pena necis. vñ in Genesi. dñs dixit
ad eū z adā. In quacūqz hora comederitis zē. morte moriemini. Alia ē
pena siue passio p̄cularis. z est t̄m mulieris. vt habet in Gen. nā ip̄a mu
lier p̄mo consensit d̄ yabolo in paradiso in mor̄su pomi z tradidit viro. vñ
dñs dixit. In dolore paries. z sic oēs mulieres patiūtur in partu. Igit coll
git de p̄mo ad vltimū q̄ mulieres debēt esse p̄munite cū sacramēto eccl̄ie
Et iā ideo mulieres debēt esse p̄parate cū sacramēto p̄ter remouere in ho
nestatē. qz maxime inhonestū esset si sacerdos illis r̄p̄ibz mulieres visitaret
etiā hoc maxime fieri d̄ p̄ter reuerentiā sacramēti. qz in tpe ptus mulie
res maxime s̄t immūde. iō an̄ tps ptus debēt p̄munire se cū corpe xp̄i

Ultimo notādū. q̄ infans iacēs siue inclusus in secūdina. sicut medi
ci dicūt. tūc in tali caput ei⁹ est sursum h̄ns cubitos suos sup genua z quā
libet manū ad vnū oculū z mēbra subtiliter p̄glutinata. z qñ tps parienti
affuerit. si debita generatio fit tūc secūdina trāsfert sic q̄ p̄mo nascit caput
et si tūc aliter fieret generatio nō fieret debita. z mulieri est valde periculo
sum si forsā mortē posset euadere. Et ideo qdā mulieres grauius labo
rant q̄ alie. p̄ter diuersum modū secūdine. i. diuersum modum embriōnis
Et ideo ne forte mulier ex periculo mortē pueniret tūc littera p̄mo suadet
sibi p̄muniri cū sacramētis eccl̄ie. Alij autē sic dicūt q̄ infans inclusus in se
cūdina iacet in matrice sub pectore pendens sursum cū capite ad unū ve
ro cū pedibz z nō extensus. imo mēbra p̄stricte sunt. ob hoc ne mulier leda
tur nimū z tpe ptus nō simul z semel exit. sed qdā mēbra p̄ p̄us. z qdā
p̄ posterius. z ideo si debito mō fit generatio tūc talis ptus trāsfert. ita q̄
suprema pars tendit ad unū. z inferior ps tendit sursum. ita q̄ p̄mo na
scitur caput. postea alia mēbra Et si hoc mō infans p̄ducitur ad esse tūc
mulieres nō multū patiūtur. qz iste est debitus modus parienti. vt dicūt
physici. Et si aliter fit generatio ita q̄ p̄mo nascit manus vel aliud mēbrū
ita q̄ nō p̄mo nascit caput. tūc ibi est indebitus modus parienti. Et qñ sic
fit tūc mulieres grande z maxime patiūtur in partu. z qñq̄ dubium est